МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено
На засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол №1 від 29.08.2023 р.)

Завідувачка кафедри
проф. Грабовська С.Л.

Силабус з навчальної дисципліни

«ОСОБИСТІСТЬ У СУЧАСНОМУ СВІТІ»,

що викладається в межах ОПН «Психологія»
третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності 053 «Психологія»
галузі знань 05 - Соціальні та поведінкові науки

Львів 2023

2023-2024 н.р.

Назва освітньої компоненти	**ОСОБИСТІСТЬ У СУЧАСНОМУ СВІТІ**
Адреса викладання освітньої компоненти	м. Львів, вул. Коперніка, 3, кафедра психології
Факультет та кафедра, за якою закріплена освітня компонента	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 «Соціальні та поведінкові науки»; 053 «Психологія»
Викладач (-і)	ГАПОН НАДІЯ ПАВЛІВНА, доктор філософських наук, професор, професор кафедри психології Львівського національного університету імені Івана Франка
Контактна інформація викладача (-ів)	ел. пошта haponnp@gmail.com mob.tel. +380977557682
Консультації з освітньої компоненти відбуваються	Середа, 13.30-14.30 год. (платформа проведення дистанційної консультації усталюється з викладачем телефоном або за допомогою viber)
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/academics/postgraduates/postgraduates-psychology

Інформація про освітню компоненту	Курс розроблений для аспірантів другого року навчання, денної/заочної форми навчання. Зміст курсу спрямований на поглиблення та розширення знань аспірантів про тенденції розвитку психології особистості XXI ст., соціальні виклики, які стоять перед особистістю у час кризових станів суспільства. Вивчення курсу сприятиме підвищенню наукової підготовки психолога, його дослідницької компетентності. Глибоке засвоєння змісту курсу є важливим чинником підготовки психологів до ефективного написання дисертаційного дослідження.
Коротка анотація освітньої компоненти	Курс присвячений розкриттю теоретико-практичних здобутків та викликів у царині персонології; досягнень, які характеризують сучасний стан психології; вироблення уявлень про особливості функціонування особистості в контексті втрати онтологічної безпеки, загроз існуванню людини, кризових станів соціокультури та їхнього соціотеапевтичного подолання. Курс розглядає тенденції розвитку сучасної психології особистості, викликів для психологічної практики з подолання онтологічних криз особистості у сучасному світі. Пропонований навчальний курс містить інформацію про особливості розвитку психології особистості у різних парадигмаг, персонологічних підходів, теорій, концепцій, психотерапевничних шкіл. Аспіранти можуть осягнути сучасні пріоритетні наукові напрямки психологічних досліджень у царинах психології особистості, розглянути специфіку дослідження основних психологічних феноменів особистості та її розвитку, ідентичності у сучасному світі, зокрема ґендерої.
Мета та цілі освітньої компоненти	Мета- формування необхідних теоретичних знань про розвиток психології особистості, вироблення у студентів наукового світогляду, оволодіння глибоким знанням про особистість, соціально-психологічні детермінінти її становлення та розвитку в сучасній соціокультурі. Цілі: 1)ознайомитись із віхами становлення дискусу Психології особистості та світоглядний плюралізм 2) сформувати розуміння наукової парадигма психології особистості та її змін; 3) сформувати навички вибору адекватних кількісних та якісних методів у дослідженні особистості; 4) отримати знання про виклики метамодерного сусільства до особистості, особливості поведінки та атитюдів, впливу групи на особистість.
Література для вивчення освітньої компоненти	***Основна*** 1. Гапон Н. П. Теоретико-методологічні проблеми психології : навч. посібник / Н. П. Гапон – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – 180 с. 2. Гапон Н.П. Соціальна психологія: навч. посіб. –Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 366 с. 3. Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. –С.17-55. – 280 с. ***Додаткова*** 4. Балл О. Г. Конкретизація психологічного трактування особистості за допомогою модельної концепції культури / О. Г.

Балл, В. О. Мєдінцев; [за ред. С. Д. Максименка] // Наукові записки Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. – 2012. – Вип. 40. – С. 36–51.
5. Бауман З. Моральна сліпота. Втрата чутливості у плинній сучасності //Зиґмунт Бауман, Леонідас Донскіс. – Київ: Дух і літера, 2014. С.15-19, 19-24.– 280
6. Бем С. Л. Маскулінність-фемінність. Про статеву диференціацію /С. Л. Бем // Незалежний культурологічний часопис «Ї». Маскулінність та фемінність. – 2003. – Число 27. – Режим доступу: http://www.ji.lviv.ua/n27texts/bem.htm
7. Гапон Н. «Антігона» в руслі філософської проблематики сучасності / Н. Гапон // Соціогуманітрані проблеми людини. – 2010. – № 5. – С. 34–37.
8. Гапон Н. Особливості ґендерного мовлення та комунікації як проблема постструктуралістських студій / Н. Гапон // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». – 2017. – Випуск **6**. – Том 1. – С. 19–23.
9. Гапон Н. Ґендерні аспекти ліотарівської наративної програми: сучасна жінка у розповідях / Н. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія: Філософські науки. – 2017. – Вип. 19. – С. 56–62.
10. Гапон Н. Розв'язання дилеми громадське/приватне: активізація діяльності українських жіночих організацій / Н. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія політико-філософські студії. – 2017. – Вип. 10. – С. 110–114.
11. Гапон Н. Основні концептуальні ідеї Мішеля Фуко з позицій сучасної психології / Н. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. – 2022. – Вип. 12. – С. 23–30.
12. Гапон Н. «The Posthuman» Р. Брайдотті: аналіз теорії критичного постгуманізму / Н. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія філософські науки. – 2022. – Вип. 26. – С. 34–41.
13. Гапон Н. Толерантність як засадничий принцип методологічних підходів у вітчизняних ґендерних дослідженнях / Н. Гапон // Толерантність як соціально-культурний феномен: світоглядно-методологічний аспект : колек. монографія / за заг. ред. д-ра філос. наук, проф. В. П. Мельника. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 82–99.
14. Гапон Н. П. Життєсвіт людини та групова ідентичність у міждисциплінарній оптиці / Н. Гапон // Габітус. – 2021. – Випуск 24. – Том 2. – С. 130–134. . – Режим доступу : https://doi.org/10.32843/2663- 5208.2021.24.2.23
15. Горні К. Втеча від жіночости. Комплекс чоловічости у жінок очима чоловіків та жінок. [Електронний реурс] / Незалежний культурологічний часопис «Ї». Маскулінність та фемінність. – 2003. – Число 27. – С. 6–23. – Режим доступу : https://chtyvo.org.ua/authors/Chasopys_Ji/N27_Feminnist_ta_maskulinnist/
16. Зливков В.Л., Лукомська С.О., Федан О.В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В.Л.Зливков, С.О. Лукомська, О.В. Федан. – К.: Педагогічна думка, 2016. – С.7-15. – 219 с
17. Іванова О. Взаємозв'язок автобіографічної пам'яті з емоційною спрямованістю особистості / О. Іванова, Д. Шапошник//Вісник Харківського університету. Серія : Психологія.– 2010. – № 902. – С. 84–88. – Режим доступу: http://psychology.univer.kharkov.ua/download/vestnik/902.pdf#page=84
18. Іванченко С. Багатовимірна модель гендера/ С. Іванченко // Соціальна психологія. – 2007. – № 4. – С. 157–173.
19. Інтегративно-особистісний підхід у психологічній науці, практиці / О. Балл, О. Губенко, О. Завгородня та ін. / За ред. О. Балла. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. – С. 50-53. – 206 с.
20. Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика : монографія / за ред. С. Д. Максименка, В. Л. Зливкова, С. Б. Кузікової. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – С. 9 – 17; 35–40; 107–110. – 430 с.
21. Рибалка В. В. Методологічні проблеми наукової психології : посібник / В. В. Рибалка. – Київ : ІПООД НАПН України, 2017. – 144 с.
22. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практичний посібник / [Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін.] ; за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. – 220 с.

23. Словник ґендерних термінів / З. В. Шевченко (Уклад.). – Черкаси: Видавець Ю. Чабаненко, 2016. – 336 с. – Режим доступу: http://a-z-gender.net/ua/slovnik-rendernix-terminiv.html
24. Танасійчук О. М. Психологічний зміст ґендерної специфіки архетипів / О. М. Танасійчук // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Психологічні науки. – 2013. – Вип. 2. – С. 38–41.
25. Татенко В.О. Сучасна психологія про душу, дух і, звичайно, про психіку // Соціальна психологія. – 2008. – № 3. – С.6-18. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/soc_gum/sops/2008_4/PDF/Tatenko.pdf
26. Татенко В. Методологія суб'єктно-вчинкового підходу: соціально-психологічний вимір : монографія / В. Татенко. – Київ : Міленіум, 2017. – С. 4–5; 8–10. – 184 с.
27. Титаренко Т. М. Психологічні практики конструювання життя в умовах постмодерної соціальності : монографія / Т. М. Титаренко, О. М. Кочубейник, К. О. Черемних ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К. : Міленіум, 2014. – 206 с.
28. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.- метод. посіб. / О. Л. Туриніна. – Київ : ДП "Вид. дім "Персонал", 2018. С.-39-49. . – Режим доступу : http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/metod_psih_dosl.pdf
29. Фройд З. Психологія сексуальності; пер. Є. В. Тарнавського / З. Фройд. – Харків : Фоліо, 2018. – С. 9–19. – 151 с.
30. Фройд З. Вступ до психоаналізу: пер. з нім. Петро Тарщук / З. Фройд. – Харків : КСД, 2015. – С. 7–15. – 480 с.
31. Фромм Е. Мистецтво любити; перекладач Віра Кучменко / Е. Фромм. – Київ : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. – С. 3–9. – 192 с.
32. Фуко М. Археология знания: пер. с фр.; общ. ред. Бр. Левченко.– К.: Ника-Центр, 1996.— 208 с.– Р http://yanko.lib.ru/books/cultur/foucalt_larcheologie_du_savoir_ru.htm)
33. Фурман А. В. Методологічні підходи до сутнісного пізнання толерантності у рамках психосоціального теоретизування/А. В. Фурман, О. Я. Шаюк // Психологія і суспільство. – 2019. – № 2. – С. 5–26.
34. Шахова О. Г. Соціальна психологія особистості: навчальний посібник. / О. Г. Шахова. – Харків: «Контраст», 2019. – С. 96; 99; 104; 106. – 116 с.
35. Arrindell W. A. Higher levels of masculine gender role stress in masculine than in feminine nations: A thirteen-nations study / W. A. Arrindell, S. van Well, A. M. Kolk, D. P. H. Barelds, T. P. S. Oei, P. Y. Lau & Cultural Clinical Psychology Study Group // Cross-Cultural Research: The Journal of Comparative Social Science. – 2013. – 47(1). – P. 51–67.
36. Eagly A. H. Gender stereotypes have changed: A cross-temporal meta-analysis of U.S. public opinion polls from 1946-2018. / A. H. Eagly, C. Nater, D.I. Miller, M. Kaufmann & S. Sczesny // American Psychologist. – 2020. – № 75. – С. 301–315.
37. Hapon N. Educational prospects of the practical solution of personal ontological insecurity / N. Hapon // PNAP. Cientific Journal of Polonia University. – 2021. – 44 (nr 1). – P. 34–40. – Режим доступу: https://doi.org/10.23856/4404
38. Bargh J. A. Automaticity of Social Behavior : Direct Effects of Trait Construct and Stereotype Activation on Action / John A. Bargh, Mark Chen, and Lara Burrows // Journal of Personality and Social Psychology. – 1996. – Vol. 71. – No. 2. – P. 230–244.
39. Bauman Z. Retrotopia / Z. Bauman. – Warszawa : Wydawnictwo naukowe PWN SA, 2018. – 280 s.
40. Bem S. L., Schellenberg, E. G., & Keil, J. M. (1995). ""Innocent victims" of AIDS: Identifying the subtext". *Journal of Applied Social Psychology*, 25, 1790–1800.
41. Braidotti R. The Posthuman / R. Braidotti. – Cambridge : Polity Press, 1991. – 180 p.
42. Burns R. B. The self-concept / R. B. Burns, C. B. Dobson // Introductory Psychology. – 1984. – P. 473–505.
43. Chalmers D. J. Consciousness and Its Place in Nature / D. J. Chalmers // Philosophy of mind: classical and contemporary readings / David J. Chalmers (ed.).– New York : Oxford University Press, 2002. – 46 p.
44. Deleuz G. Rhizome / Deleuz G., Guattari F. – Paris : Minuit, 1976. – 269 p.
45. Dennett D. C. Natura umysłów / D. C. Dennett. – Warszawa : Wydawnictwo CiS, 1997. – 208 s.
46. Feyerabend P. Against Method / P. Feyerabend. – London; New York : Verso, 2010. – 223 p.

47. Giddens A. The Consequences of Modernity / A. Giddens. – Cambridg : Polity Press, 1990. – 188 p.
48. Giles J. Naked Love: The Evolution of Human Hairlessness /James Giles //Biological Theory. – 2010. – № 5. – P. 326–336.
49. Gilligan C. Looking Back to Look Forward: Revisiting In a Different Voice [Електронний ресурс] / C. Gilligan // Classics@ 9. – Washington : Center for Hellenic Studies, 2011. – URL: http://nrs.harvard.edu/urn-3:hlnc.essay:Gilligan.Looking_Back_to_Look_Forward.2011
50. Hapon N. Educational prospects of the practical solution of personal ontological insecurity / N. Hapon // PNAP. Cientific Journal of Polonia University. – 2021. – 44 (nr 1). – P. 33–41.
51. Hapon N. P. The socio-ontological aspectof nomadism analysis : the lifeworldof a human and a family / N. P. Hapon, A. F. Karas // Philosophical and methodological challenges of the study of modern society : collec. monog.; T. V. Andrushchenko, Z. M. Atamaniuk, Ye. R. Borinshtein, etc. – Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. – P. 109–128.
52. Hapon N. Ontological security of an individual: attachment styles and coping strategies /N. Hapon, A. Vovk, I. Snyadanko, L. Fedyna // Journal of Education Culture and Society – 2021. – Vol. 12. – № 2. – P. 317-329.– Режим доступу: https://doi.org/10.15503/jecs2021.2.317.329
53. Hjelle L. Personality Theories: Basic Assumptions, Research, and Applications. 3th ed. / Larry A. Hjelle, Daniel J. Ziegler. – MkGrow Hill, 1992. – 624 p.
54. Mohindra V. Gender Communication: A Comparative Analysis of Communicational Approaches of Men and Women at Workplaces / V. Mohindra & S. Azhar // IOSR Journal of Humanities and Social Science. – 2012. – No 2. –P. 18–27. – URL: https://www.iosrjournals.org/iosr-jhss/papers/Vol2-issue1/D0211827.pdf
55. Osbeck L. Science, Values, and Persons / L. Osbeck //Values in Psychological Science: Re-imagining Epistemic Priorities at a New Frontier. Cambridge: Cambridge University Press. 2018. – P. 11–40. – 142 p. – URL: doi:10.1017/9781316471302.003
56. Sczesny S. Self-presentation in Online Professional Networks: Men's Higher and Women's Lower Facial Prominence in Self-created Profile Images / S. Sczesny, M. C. Kaufmann // Frontiers in Psychology. – 2018. – Volume 8. – P. 1–8.
57. Searle J. R. The rediscovery of the mind / John R. Searle. – Cambridge, MA : The MIT Press, 1992. – 320 p.
58. Vescio T. K. Hegemonic masculinity predicts 2016 and 2020 voting and candidate evaluations / T. K. Vescio, N. E. C. Schermerhorn // Proceedings of the National Academy of Sciences of the USA. – 2021. – Jan. 12. – V. 118 (2).

Тривалість освітньої компоненти **Обсяг освітньої компоненти**	6 кредитів (180 год.) *Очна форма навчання*: 96 год. аудиторних 3 них 64 годин лекцій 32 годин практичних занять 84 годин самостійної роботи *Заочна форма навчання*: 36 год. аудиторних 3 них 24 годин лекцій 12 годин практичних занять 144 годин самостійної роботи

Очікувані результати навчання	У результаті успішного завершення навчання здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти набуде такі *загальні компетентності*: ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності та *спеціальні (фахові) компетентності*: СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах, та забезпечувати якість виконуваних досліджень СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства. Після завершення курсу очікуються *програмні результати навчання:* РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів. РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності

Форма навчання	Очна (денна, вечірня), заочна
Види навчальних занять	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні консультації
Теми	**ДОДАТОК (схема курсу)**
Підсумковий контроль, форма	Екзамен у кінці семестру. Виставляється на підставі врахування поточної успішності впродовж семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу аспіранти потребують базових знань з дисциплін: психологія особистості, історія психології, теоретико-методологічні проблеми психології, соціальна психологія, психологія ґендеру, культурологія, соціальна філософія
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання	Лекції з використанням мультимедійних презентацій; дискусії; інтерактивні методи навчання (мозковий штурм тощо); аналіз ситуаційних завдань (кейс-метод). Зазначені методи спрямовані на розвиток критичного мислення, дослідницьких і проєктних компетентностей аспірантів, а також формування навичок самостійної наукової роботи
Необхідні обладнання	мультимедійний пристрій, лептоп
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: підсумковий контроль **ПК** (50 балів) + іспитовий тест (50 балів). ***Система накопичення балів для очної форми навчання з ПК*** ***Виконання 5 завдань на вибір та подання у MOODLE.*** Max 5 балів за кожне, де max 1-2 бали – завдання виконане менше чверті або на чверть обсягу вимог до завдання, має стилістичні та змістові помилки,без висновків або має поверхневі висновики; 3 бали – завдання виконане на 2/3, відсутні змістовні висновки; 4 бали – завдання виконане повністю, не зроблені змістовні висновки; 5 балів – завдання виконе повністю, має грунтовні висновки. ∑ max– 25 **балів**. Завдання виконуються на практичному занятті. Виконане завдання прикріплюється аспірантами у MOODLE для оцінювання. Протерміновані завдання не оцінюються. Якщо відсутня поважна причина, зокрема медична довідка, відпрацювання завдань та занять не проводяться. **Виконання модульного тестового контролю** 25 запитань за Т. 2-6. Max 1 бал за правильну відовідь. Неправильна відповідь – 0 балів. Час виконання 25 хв. Max.балів за модульний тест – 25. Допуск до іспиту – 26 балів. **Виконання у MOODLE іспитового тесту.** Тест містить 50 запитань, max 1 бал за правильну відовідь. Неправильна відповідь – 0

балів. Час виконання 50 хвилин. Max.балів за іспитовий тест – 50 балів.

Система накопичення балів для заочної форми навчання з ПК

Виконання 3 завдань та подання у MOODLE. Max 5 балів за кожне, де max 1-2 бали – завдання виконане менше чверті або на чверть обсягу вимог до завдання, має стилістичні та змістові помилки,без висновків або має поверхневі висновики; 3 бали – завдання виконане на 2/3, відсутні змістовні висновки; 4 бали – завдання виконане повністю, не зроблені змістовні висновки; 5 балів – завдання виконе повністю, має грунтовні висновки. ∑ max– **15 балів**. Завдання виконуються на практичному занятті. Виконане завдання прикріплюється аспірантами у MOODLE для оцінювання. Протерміновані завдання не оцінюються. Якщо відсутня поважна причина, зокрема медична довідка, відпрацювання завдань та занять не проводяться.

Виконання модульного тестового контролю 25 запитань. Max 1 бал за 1 правильну відповідь. Неправильна відповідь – 0 балів. Час виконання 25 хв. Max.балів за модульний тест – **25.**

Активна робота на лекціях - мах 10 балів

Виконання у MOODLE іспитового тесту. Допуск до іспиту – 26 балів.

Тест містить 50 запитань, max 1 бал за правильну відовідь. Неправильна відповідь – 0 балів. Час виконання 50 хвилин. Max.балів за іспитовий тест – 50 балів.

У межах дисципліни передбачено визнання результатів **неформального та/або інформального навчання** за тематикою курсу відповідно до Порядку https://surl.li/kemsck на підставі поданих здобувачем підтвердних матеріалів (сертифікату, програми курсу тощо).

Схема оцінювання

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ **екзамен**	
90-100	A	відмінно	
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
21-50	FX	незадовільно	
0-20	F		

Політика щодо академічної доброчесності. Львівський національний університет імені Івана Франка плекає фундаментальні цінності академічної доброчесності: Чесність, Довіра, Справедливість, Повага та Відповідальність. Кожен учасник освітнього процесу в Університеті несе персональну відповідальність за дотримання академічної доброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Політика академічної доброчесності є принципово важливою – в Університеті діє «Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка», розміщено за покликанням: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf

Використання технологій штучного інтелекту (ШІ). Використання технологій штучного інтелекту під час підготовки до навчальних занять, виконання завдань самостійної роботи допускається лише як допоміжний інструмент із обов'язковим зазначенням факту такого використання. Представлення згенерованого тексту, чи результатів як власних, без належного посилання, вважається порушенням академічної доброчесності. Завдання, виконані тільки із застосуванням ШІ, оцінюються 0 балів.

	У кожному сумнівному випадку, де здобувач невпевнений щодо доброчесного використання наукових матеріалів, необхідно проконсультуватись з викладачем. ***Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.*** **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин, воєнні дії) навчання може відбуватись в асинхронному форматі, за умови попереднього інформування викладача про неможливість відвідати заняття. Здобувачі зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених освітньою компонентою. **Література.** Уся література, яку аспіранти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Аспіранти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.
Питання до іспиту	1. Психологія особистості у системі психологічної науки. Основні представники методології науки. 2. Становлення психології особистості в рамках позитивістської методології XX ст. 3. Авторитарна політична система та стагнація наукового дискурсу психології особистості.Дискурс та його розуміння М. Фуко. 4. Еклектичність психологічних знань про особистість у XXI ст. 5. Психологія особистості та світоглядний плюралізм 6. Наукова парадигма психології особистості та її зміни. 7. Інтегрувальний зміст поняття «особистість» 8. Проблеми методів психології у дослідженні особистості 9. Особистість у межах експериментального та кореляційного досліджень. 10. Перформенс та інші сучасні психологічні методи репрезентації особистісних та соціокультуних проблем 11. Я-концепція та соціокультура. Концепціянезалежного та взаємозалежного Я. 12. Дослідження самоефективності А.Бандури та Г. Маркуса. 13. Самоефективність та локус контролю (дослідження Дж.Ротера). 14. Схильність до міркувань на користь власного Я: нереаліс-тичний оптимізм (Г.Олпорт), ефекти неістинного консен-сусу та унікальності. 15. Дослідження Р.Ла П'єра. 16. Вплив зміни рольової поведінки на атитюди (експери-мент Ф.Зимбардо). 17. Феномен „нога в дверях". 18. Поведінка та атитюди. Дослідження Д.Фестінґера. 19. Теорія когнітивного дисонансу. 20. Агресія як деструктивна взаємодія. Різновиди агресії. 21. Теорія інстинктивної агресії. 22. Агресія в теорії соціального научіння А.Бандури. 23. Послаблення агресії. Підхід з позицій соціального научі-ння. 24. Підходи до вивчення альтруїстичної взаємодії. 25. Експериментальне вивчення диспозиційних та ситуатив-них чинників альтруїзму. 26. Особистісні чинники надання допомоги. 27. Соціалізація альтруїзму. 28. Розуміння свідомості (концепції, моделі) в класичний, некласичній та постнекласичній психології (згідно схеми О.

Савченко).

29. «Важка проблема свідомості» Д. Дж.Чалмерса.
30. Людина без свідомого досвіду у Д. К. Деннета
31. Інтенційність станів свідомості та її сутнісні властивості (Дж. Серль).
32. Трактування особистості засновником персонології Ґ. Олпортом.
33. Трактування особистості як якості особи в сучасній українській психології (.
34. Підходи до дослідження проблематики особистості.
35. Завдання та специфіка типологій особистості.
36. Невизначеність категоріального статусу Я-концепції.
37. Аналіз теорій особистості за дихотомним критерієм «свобода – детермінізм»
38. Аналіз теорій особистості за дихотомним критерієм «раціональність – ірраціональність».
39. Аналіз теорій особистості за дихотомним критерієм «холізм – елементалізм»
40. Аналіз теорій особистості за дихотомним критерієм «конституціоналізм – інвайронментализм»
41. Аналіз теорій особистості за дихотомним критерієм «змінюваність – незмінність»
42. Аналіз теорій особистості за дихотомним критерієм «суб'єктивність - об'єктивність»
43. Аналіз теорій особистості за дихотомним критерієм «проактивність – реактивність»
44. Аналіз теорій особистості за дихотомним критерієм «гомеостаз – гетеростаз»
45. Аналіз теорій особистості за дихотомним критерієм «пізнаванність – непізнаваність»
46. Критерії оптимальності теорій особистості. Верифікованість
47. Критерії оптимальності теорій особистост. Евристична цінність
48. Критерії оптимальності теорій особистості.Внутрішня економність й узгодженість.
49. Критерії оптимальності теорій особистості. Ширина охоплення.
50. Критерії оптимальності теорій особистості. Функціональна цінність
51. Які основні положення фройдівської теорії особистості стосовно природи чоловічої та жіночої статі?
52. За що критикують концепцію З. Фройда теоретики ”жіночих студій” (Л. Ірігарей, Г. Сіксу) та Ю. Крістева?
53. Як розглядає особистість в аналітичній психології К.- Ґ. Юнг?
54. Розкрийте значення понять Аніми та Анімуса як архетипних фігур колективного несвідомого.
55. Якими є соціалізаційні проблеми жінок та чоловіків?
56. Що таке інверсія особистісних соціальних ролей?
57. Чим обумовлені проблеми чоловічих ролей?
58. У чому сутність концепції домінантної маскулінності Р. Коннелла?
59. Якими є сучасні негативні зміни жіночих ролей?
60. Які чинники досліджувалися психологами, що впливають на атракційні взаємини?
61. Що таке антиципація взаємодії як особистісний мотив атракції?
62. Які експерименти з дослідження стереотипу фізичної привабливості особистості ви знаєте?
63. . Які ґендерні та культурні детермінанти фізичної привабливості?
64. Які ознаки та причини аб’юзу?
65. У чому сутність теорії „категоризації за ознакою статі” (драматургічного інтеракціонізму) І. Гофмана?
66. У чому сутність концепції «перформенсу статі» Дж. Батлер?
67. Якою є структура, види ґендерної ідентичності?
68. Що таке ґендерні атитюди та стереотипи особистості?
69. Якими є соціальнозначущі проблематизації особистості у сучасній психології?

	70. Як Ви розумієте експертну місію психологічної науки та практики (Е. Ґіденс)?. 71. Якими є проблема ідентичності / номадизму людини постсучасності (З. Бауман, Р. Брайдотті). 72. Що означає методологічна концепція «диференційної різноманітності» для досліджень особистості (Ж. Дельоз, П.-Ф. Ґваттарі). 73. Якими є трансформації життєсвіту людини та перспективи психологічних досліджень особистості?
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Тиж. / дата / год.	Тема лекції, план, короткі тези	Форма занять	Матеріали	Література. Інтернет ресурси	Завдання, год
1 4 год	МОДУЛЬ І. МЕТОДОЛОГІЧНІ ВЕКТОРИ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗМІНИ ПСИХОЛОГІЇ ОСОБИСТОСТІ **Тема 1. Психологія особистості у річищі методології науки** **Становлення психології особистості в рамках позитивістської методології XX ст**. Внесок у розвиток теоертико-методологічного каркасу психології особистості представників неопозитивізму (Б. Рассел, Р. Карнап, К. Поппер). **Психологія особистості та світоглядний плюралізм** сучасної науки. Авторитарна політична система та стагнація модерного наукового дискурсу психології особистості. Зміни у психології особистості під впливом трансформацій філософської методології в останні десятиліття XX ст.. Зрушення методології психології особистості у бік лібералізації вимог раціональності та входження ірраціонального знання (на прикладі психоаналізу та психосинтезу). **Особистість у контексті змін наукової парадигми**. Основні аспекти парадигми (епістемічний, соціальний). Еклектичність психологічних знань про особистість у XXI ст. **Дискурс психології особистості.** Поняття дискурсу. Перша філософська концепція дискурсу М. Фуко. Соціальна система та дискурс. Співвідношення дискурсу та теорії. Інтеграція знання з різних психологічних концепцій. Взаємозв'язки біхевіоризму, гештальтпсихології, психоаналізу, генетичної, гуманістичної і когнітивної психології.	Л	ПР	*Обов'язкова:* Гапон Н. П. Теоретико-методологічні проблеми психології: навч. посіб. / Н. Гапон. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – С. 5–30. – 180 с. https://chtyvo.org.ua/authors/Hapon_Nadiia/Teoretyko-metodolohichni_problemy_psykholohii/ Савчин М. Проблема особистості у постмодерністській психології // Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика : монографія / за ред. С. Д. Максименка, В. Л. Зливкова, С. Б. Кузікової. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – С. 107-110; 120-126 – 430 с. *Додаткова* Гапон Н. Основні концептуальні ідеї Мішеля Фуко з позицій сучасної психології» / Н. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. – 2022. – Вип. 12. – С. 23–30. – Режим доступу: https://doi.org/10.30970/PS.2022.12.3 Sleigh S. How Popperian falsification enabled the rise of neoliberalism / S. Sleigh // Aeon. Available: newsletter. – 2021. – URL : https://aeon.co/essays/how-popperian-falsification-enabled-the-rise-of-neoliberalism	Опрацювати літературу. 5 год
1 2 год	Тема 1. **Психологія особистості у річищі методології науки** Запитання для дискусії:	П	ПР	*Обов'язкова:* Гапон Н. П. Теоретико-методологічні проблеми психології: навч. посіб. /Н. Гапон. – Львів:	**Завдання (мах 10 балів).** Підготувати

	1. Чи є аналогія расселівського «Чайника, що літає» коректною як науковий аргумент? 2. Чи погоджуєтеся з позиціями статті Шарлотти Слейг, професорки Кентського університету (Велика Британія), що попперівський принцип фальсифікації завдав шкоди не тільки науці, але й добробуту людства (проблеми екології, розробки зброї тощо). Режим доступу до статті : https://aeon.co/essays/how-popperian-falsification-enabled-the-rise-of-neoliberalism 3. У праці «Археологія знання» Мішель Фуко звертається до понять «психічна хвороба», «злочинність», «сексуальність». Як ви розумієте думку Фуко, про те, що зміст понять й практик (дискурсивних та недискурсивних) є історично мінливим? Наведіть приклад. 4. Назвіть відому Вам психологічну теорію особистості або концепцію (назва, автор). Який епохальний/історичний та парадигмальний контекст виникнення цієї теорії, зокрема емпіричні дослідження, які слугували цій теорії?			ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – С. 5–30; 31-36. – 180 с. https://chtyvo.org.ua/authors/Hapon_Nadiia/Teoretyko-metodolohichni_problemy_psykholohii/ Шахова О. Г. Соціальна психологія особистості: навчальний посібник. / О. Г. Шахова. – Харків: «Контраст», 2019. – С. 96; 99; 104; 106. – 116 с. *Додаткова:* Гапон Н. Основні концептуальні ідеї Мішеля Фуко з позицій сучасної психології» /Н. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. – 2022. – Вип. 12. – С. 23–30. – Режим доступу: https://doi.org/10.30970/PS.2022.12.3 Татенко В. Методологія суб'єктно-вчинкового підходу: соціально-психологічний вимір : монографія / В. Татенко. – Київ: Міленіум, 2017. – С. 4–5; 8–10. – 184 с.	текст PDF або презентацію (мін 5 слайдів): «Видатні психологи дослідники проблем особистості». Презентація може стосуватися одного чи кількох методологів-психологів, відомих особливим підходом до розуміння особистості. Наприклад, про Ґ. Олпорта, Е. Еріксона, К. Роджерса, В. Роменця, В. Татенка тощо. Завдання виконується на практичному занятті та здається у MOODLE.
2 4 год	Тема 2. **Проблеми методів психології у дослідженні особистості** **Основні проблеми методу в психології.** А. Анастазі про необхідність врахування соціального контексту психодіагностичних методів. Проблема адаптації методів, зарубіжних психодіагностичних методик, об'єктивності, етики дослідження. Ґендерна нечутливість тестів (на прикладі тесту інтелекту Р. Стернберга. Проблема якості соціально-психологічної інформації. Опитування громадської думки, порядок пред'явлення запитань, запропоновані варіанти відповідей і формулювання	Л	ПР відео	*Обов'язкова* Гапон Н.П. Теоретико-методологічні проблеми психології: навч. посіб. / Н. П. Гапон. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – С. 76-90. – 180 с. Зливков В.Л., Лукомська С.О., Федан О.В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В.Л.Зливков, С.О. Лукомська, О.В. Федан. – К.: Педагогічна думка, 2016. – С.7-15. – 219 с. *Додаткова* Татенко В.О. Сучасна психологія: теоретико-методологічні проблеми: навч. посіб. / В. О.Татенко. –	Опрацювати літературу. 6 год

	запитань. **Проблеми кореляційного та експериментального досліджень особистості.** Кореляційні дослідження, їхні переваги (вивчення впливу чинників у природніх умовах) та недоліки (двозначна інтерпретація причини та наслідку). **Проблеми експериментальних досліджень.** Пошук причин та наслідків психологічних феноменів. Незалежна та залежна змінні. **Якісні підходи у дослідженні особистості.** Характеристика якісних методів. Проективна методика «Малюнок людини» (К. Маховер). Проективна методика «Малюнок чоловіки та жінки» (Н. М. Романова). Дискурс-аналіз. Наратив. Методи впливу: арт-терапія, інсталяція, флешмоб, перформенс, гепенінг.			К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2009. – С. 29–39. –288 с. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.- метод. посіб. / О. Л. Туриніна. – Київ : ДП “Вид. дім “Персонал”, 2018. С.- 39-49. . – Режим доступу : http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/metod_psih_dosl.pdf	
2 2 год	Тема 2. **Проблеми методів психології у дослідженні особистості** Запитання для дискусії 1. У чому методологічна помилка широко знаного й оригінального експерименту психологів з Глазго (Д. Керолл, Дж. Д. Сміт, П. Беннет, 1994) про статус і тривалість життя? (Гапон, 2008, с. 83). 2. Чи зберігає свій смисл (і як його «прочитати») знаменитий перформенс художниці-авангардистки Йоко Оно «Cut Piece» від 1964 року, який постійно повторюють інші? (Гапон, Психологія гендеру, 2023, с. 32) https://www.moma.org/learn/moma_learning/yoko-ono-cut-piece-1964/ 3. Чи існують культурні відмінності ставлення до перформенсу? Проаналійзуйте на прикладі перформенсів української групи «Femen», обличчя чільниці якої французи розмістили на марках (2013) в образі Маріанни (Вітчизни)? https://www.radiosvoboda.org/a/25047277.html 4. Чому зростає вагомість якісних методів дослідження (наприклад, дискурс-аналізу, наративу) під час війни. Для посилення аргументації зверніться до статті (Іванова & Шапошник, 2010). http://psychology.univer.kharkov.ua/download/vestni	П	ПР	*Обов’язкова* Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. –С.17-55. – 280 с. Гапон Н.П. Теоретико-методологічні проблеми психології: навч. посіб. / Н. П. Гапон. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – С. 76-90. – 180 с. *Додаткова* Іванова О. Взаємозв'язок автобіографічної пам'яті з емоційною спрямованістю особистості / О. Іванова, Д. Шапошник//Вісник Харківського університету. Серія : Психологія. – 2010. – № 902. – С. 84–88. – Режим доступу: http://psychology.univer.kharkov.ua/download/vestnik/902.pdf#page=84	*Вправа.* Ознайомлення з опитувальником https://onlinetestpad.com/ua/testview/1413214-mistok-nad-prirvoyu життєвої стійкості, інтегративна багатовимірна модель BASIC Ph (автор Mooli Lahad).

	k/902.pdf#page=84 5. У чому сутність германевтичного методу? У чому оригіальність підходу П. Феєрабенда, який у своїй роботі «Проти методу» (1975 р.) проголосив, що науковець не повинен дотримуватися наукових норм, а досліджувати факти і події сам, не піддаватись тиску будь-яких ідей та теорій»				
3 4 год	Тема 3. **Проблеми дослідження свідомості** **Розуміння свідомості в психології.** Парадигмальні зміни розуміння свідомості. Когнітивістська наука про метамету свідомості. Взаємозв'зок свідомого та несвідомого в експерименті Дж. Барга. Вияви свідомості людини у різних станах континууму «сон-неспання». **«Важка проблема свідомості» Д. Дж. Чалмерса**. Розбіжності між біологічною роботою мозку і поведінкою. Поняття «кваліа». Гіпотеза «філософського зомбі». **Людина без свідомого досвіду Д. К. Деннета.** Критика фізикалізма. Мозок як «синтаксична машина», яка наслідує здібності «семантичної машини». Поєднання холістичної концепції свідомості з природничими досягненнями. **Інтенційність станів свідомості та її сутнісні властивості (Дж. Серль).** Аргумент проти ідеї штучного інтелекту, умовний експеримент «Китайська кімната».	Л	ПР	*Обов'язкова* Деннет Д. Пояснення «магії» свідомості / Д. Деннет // Психологія і суспільство. 2018. №1 (35). С. 6–44. Chalmers D. Is your phone part of your mind? /David Chalmers// TEDxSydney. URL : https://www.youtube.com/watch?v=ksasPjrYFTg Серль Дж. Наш спільний стан – свідомість/ ДЖ. Серль // TEDxSydney URL : https://www.ted.com/talks/john_searle_our_shared_condition_consciousness/transcript?language=uk *Додаткова* Гапон Н.П. Теоретико-методологічні проблеми психології: навч. посіб. / Н. П. Гапон. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С. 109-119. Савченко О. Свідомість і рефлексія у базисі психологічного теоретизування / О. Савченко // Психологія і суспільство. 2018. № 3–4. С. 67–89.	Опрацювати літературу. 6 год
3 2 год	Тема 3. **Проблеми дослідження свідомості** Запитання для дискусії 1. Що таке «кваліа»? 2. Як Ви трактуєте гіпотезу «філософського зомбі»? 3. У чому полягає сутність концепту «людина без свідомого досвіду» Д. К. Деннета? 4. Яка сутність умовного експерименту «Китайська кімната»? 5. Наведіть аргументи «за» та «проти» ідеї штучного інтелекту? 6. Наскільки відображають істину наші ментальні моделі? Про вплив самосвідомості (саморефлексії) на ментальні моделі обґрунтуйте після перегляду матеріалу «Як сліпі досліджували слона». Режим дсступу до статті: https://sheilasingapore.blog/the-	П	ПР	*Обов'язкова* Деннет Д. Пояснення «магії» свідомості / Д. Деннет // Психологія і суспільство. 2018. №1 (35). С. 6–44. Chalmers D. Is your phone part of your mind? /David Chalmers// TEDxSydney. URL : https://www.youtube.com/watch?v=ksasPjrYFTg Серль Дж. Наш спільний стан – свідомість/ ДЖ. Серль // TEDxSydney URL : https://www.ted.com/talks/john_searle_our_shared_condition_consciousness/transcript?language=uk *Додаткова* Гапон Н.П. Теоретико-методологічні проблеми психології: навч. посіб. / Н. П. Гапон. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С. 109-119. Савченко О. Свідомість і рефлексія у базисі	Опрацювати літературу. 5 год *Вправа. Т.3* „Мисленнєві карти". Соціальний психолог Стенлі Мілграм запропонував концепцію "психологічних карт" для дослідження усвідомлювання

	onion/mental-models-understanding-our-system/			психологічного теоретизування / О. Савченко // Психологія і суспільство. 2018. № 3–4. С. 67–89.	людиною міського довкілля. Ви можете адаптувати цей метод для того, щоб зрозуміти, як усвідомлюється та відбивається у Вашій перцепції локальний міський простір (наприклад, парк біля Університету (або інший) чи студентське містечко тощо). *Інструкція:*. Об'єднайтеся в групи по 2-4 особи, які орієнтовно добре знають той, чи інший локальний міський простір (студенське містечко, парк, частину вулиці, маршрут трамваю тощо). Метод ґрунтується на зображенні карти (наприклад, парк). Головне, щоб людина малювала парк так, як його бачить, не прагнула до географічної точності. Не показуйте іншим свою карту, доки вони не намалюють свої власні. Аналіз карт двох або більше осіб: 1. Чи є які-небудь об'єкти або межі, які нанесені

					на всі дві-чотири карти? Якщо є, то які? 2. Які ділянки та будівлі на карта зображені у збільшеному вигляді, а які у зменшеному? Якщо так, то як ці виокремлені частини карти відображають атиттюди особистості, що намалювала дану карту? 3. Які об'єкти не відображені на картах? 4. Чи є на картах будь-які інші закономірності, спотворення?
4 4 год	Тема 4. **Теоретичні та методологічні проблеми особистості** **Поняття особистості, класифікація теорій.** Особистість – одна із основних категорій психологічної науки. Трактування особистості засновником персонології Ґ. Олпортом. Трактування особистості як якості особи в сучасній українській психології. Підходи до дослідження проблематики особистості. Критерії класифікації теорій особистості. Типологія особистості. Специфіка типологій. Завдання типологій: дослідницька, пояснювальна (Кречмер, Шелдон); емпірико-описова (Леонгард, Личко); терапевтична. Позитиви та недоліки типологій. Жиль Ліповецкі про сучасне прочитання типу особистості (на прикладі нарцисичної).. Критерії оптимальності теорій особистості. Критерії персонологічних теорій (Л. Х'єлле, Д. Зіглер). Верифікованість. Евристична цінність. Внутрішня узгодженість. Економічність. Ширина охоплення. Функціональна значущість. Невизначеність категоріального статусу Я-концепції.	Л	ПР відео	*Обов'язкова* Гапон Н.П. Теоретико-методологічні проблеми психології: навч. посіб. / Н. П. Гапон. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – С. 130-144. – 180 с. Балл О. Г. Конкретизація психологічного трактування особистості за допомогою модельної концепції культури / О. Г. Балл, В. О. Мєдінцев; [за ред. С. Д. Максименка] // Наукові записки Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. – 2012. – Вип. 40. – С. 36–51. *Додаткова* Інтегративно-особистісний підхід у психологічній науці, практиці / О. Балл, О. Губенко, О. Завгородня та ін. / За ред. О. Балла. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. – С. 50-53. – 206 с. Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика : монографія / за ред. С. Д. Максименка, В. Л. Зливкова, С. Б. Кузікової. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – С. 9 – 17; 35–40; 107–110. – 430 с.	Опрацювати літературу. 6 год Підготуватися до МК

4 2 год	Тема 4. **Теоретичні та методологічні проблеми особистості** Запитання для дискусії 1. Яке ваше розуміння поняття особистості? 2. Як характеризує особистість Ґ. Олпорт? 3. Які проблеми персонологічних теорій (наприклад, Фрейда, Юнґа і т.п.)? 4. Якими є характеристики критеріїв оцінки теорій особистості згідно з Л. Х'єлле та Д. Зіглера? 5. Які недоліки типологій?	П		*Обов'язкова* Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. –С.17-55. – 280 с. Гапон Н.П. Теоретико-методологічні проблеми психології: навч. посіб. / Н. П. Гапон. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – С. 130-144. – 180 с. *Додаткова* Інтегративно-особистісний підхід у психологічній науці, практиці / О. Балл, О. Губенко, О. Завгородня та ін. / За ред. О. Балла. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. – С. 50-53. – 206 с. Hjelle L. Personality Theories: Basic Assumptions, Research, and Applications. 3th ed. / Larry A. Hjelle, Daniel J. Ziegler. – MkGrow Hill, 1992. – P. 600-605. 624 p.	**Завдання (мах 10 балів).** Табличка: критеріальний аналіз персонологічних теорій. За темами 1.2-1.6 посібника Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с. – Режим доступу: http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/stolar.pdf оберіть один цікавий Вам підхід вивчення особистості для критичного аналізу. Проаналізуйте теорії цих науковців за критеріями верифікованість, евристична цінність, функціональна значущість, економічність, внутрішня узгодженість, ширина

					охоплення (значення критеріїв почерпніть із посібника Н. Гапон «Теоретико-методологічні проблеми психології», с. 139-141). Модульний тестовий контроль (див. ТМПП секція 6 у MOODLE). Max бал – 5
5 4 год	МОДУЛЬ ІІ. ОСОБИСТІСТЬ У СОЦІОКУЛЬТУРІ Тема 5. **Особистість у соціальному світі** **Я-концепція та тип соціокультури**. **Поняття особистості та Я- концепції.** Ефект посилання на себе. Тип соціокультури, соціалізація індивідуалістської та колективістської Я-концепція **Самоефективність.** Поняття самоефективності та її дослідження А.Бандурою. Локус контролю: концепція екстернальних та інтернальних типів Ю.Роттера. Набута безпорадність як антипод самовизначення **Схильність до міркувань на користь власного Я.** Пояснення позитивних і негативних подій. Невиправданий оптимізм. Помилковий консенсус і помилкова унікальність. **Справляння враження на інших.** Помилкова скромність. Створення бар'єрів самому собі. Самопрезентація.	Л	ПР, відео	*Обов'язкова* Гапон Н. П. Соціальна психологія: навчальний посібник / Н. П. Гапон. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. – С. 88-95. – 366 с. *Додаткова* Бауман З. Моральна сліпота. Втрата чутливості у плинній сучасності //Зигмунт Бауман, Леонідас Донскіс. – Київ: Дух і літера, 2014. – 280 с. (ознайомлення з презентацією праці) https://issuu.com/duh-i-litera/docs/bauman_moralna_slipota_extract	Опрацювати літературу. 6 год
5 2 год	Тема 5. **Особистість у соціальному світі** Запитання для дискусії: 1. Які є соціокультурні види Я-концепцій? До якого виду належить наша соціокультурна Я-концепція?	П	ПР	Гапон Н. П. Соціальна психологія: навчальний посібник. – С. 70-88. http://um.co.ua/7/7-14/7-14537.html Бауман З. Моральна сліпота. Втрата чутливості у плинній сучасності //Зигмунт Бауман, Леонідас Донскіс. – Київ: Дух і літера, 2014. С.15-19, 19-24.– 280 с.	**Завдання (мах 10 балів).** Аналіз статті: https://journals.sagepub.com/doi/ful

	2. Як позначається на особистості «плинність соціуму» (Критична оцінка візуалізації положень праці З. Баумана «Плинна сучасність»). URL : https://www.youtube.com/watch?v=xzGoiDHhmBA 3. Які зміни життєсвіту людини у постсучасності?			https://issuu.com/duh-i-litera/docs/bauman_moralna_slipota_extract *Додаткова* Гапон Н. П. Життєсвіт людини та групова ідентичність у міждисциплінарній оптиці / Н. Гапон // Габітус. – 2021. – Випуск 24. – Том 2. – С. 130–134. – Режим доступу : DOI https://doi.org/10.32843/2663- 5208.2021.24.2.23	l/10.1177/1354067X17721860 Galli, I., Fasanelli, R., & Schember, E. (2018). The construction of icons as a means of access to the social representation of culture. Culture & Psychology, 24(2), 212-232. https://doi.org/10.1177/1354067X17721860 План аналізу (мін. 1 тис. з. пробіл.). Який зміст іконографічних зображень з їхнього експерименту? Які з них повніше характиризують соціокультуру (див. стаття: Іда Галлі, Роберто Фасанеллі, Емануеле Шембер). https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1354067X17721860
6 4 год	Тема 6. **Соціальні атитюди особистості та поведінка** **Атитюди як ефективний спосіб оцінювання світу**. Чи визначають атитюди поведінку особистості: в експеримент Р. Ла П'єра (1934). Зменшення соціальних	Л	ПР відео	*Обов'язкова* *Гапон Н. П.* Соціальна психологія: навчальний посібник. – С.100- 116. – http://um.co.ua/7/7-14/7-14548.html *Копець Л. В.* Класичні експерименти в психології /Л.	Опрацювати літературу. 5 год

	впливів на виражені атитюди: метод неістинного джерела інформації (Е.Джоунз, Г. Сігал). Усвідомлювання атитюдів. **Рольова поведінка та атитюди.** Ефект вживання у роль. Вплив рольової поведінки на атитюди. Стенфордський експеримент Ф. Зімбардо (1971). Виконання соціальних ролей як зміна самосприйняття та атитюдів. **Зміни атитюдів через втягування у поведінкові ситуації.** Феномен „нога у дверях" як тактика незначних поступок.. „Техніка заманювання" як негативна тактика досягнення згоди. Негативні атитюди як наслідок неморальних вчинків. **Теорія когнітивного дисонансу. Зміна атитюдів як потреба підтримувати узгодженість між нашими знаннями.** Ефект недостатнього виправдання. Експеримент Л. Фестінґера та Дж. М. Карлсміт: зменшення внутрішнього дискомфорту через виправдання власних дій (у ситуації недостатньої зовнішньої вмотивованості).			Копець. – Київ : Києво-Могилянська академія, 2010. Р. 3, § 3.1. – 283 с. – URL *:* https://subj.ukr-lit.com/klasichni-eksperimenti-v-psixologi%d1%97-kopec-l-doslidzhennya-kognitivnogo-disonansu-l-festingera/ *Додаткова* *Bekiempis V.* What Philip Zimbardo and the Stanford Prison Experiment Tell Us About Abuse of Power, Newsweek, 4.08. 2015. – URL*:* https://www.newsweek.com/stanford-prison-experiment-age-justice-reform-359247	
6 2 год	**Тема 6. Соціальні атитюди особистості та поведінка** *Запитання для дискусії :* 1. У чому сутність експерименту Р. Ла П'єра? 2. Як відбуваються зміни аттитюдів через втягування у поведінкові ситуації (ефект „твердження, що стає переконанням")? 3. Що ви знаєте про феномен „нога у дверях" та „техніку заманювання"? 4. Як виявляється ефект недостатнього виправдання в експерименті Л. Фестінґера та Дж.М. Карлсміт ? 5. Стенфордський тюремний експеримент, або як би я себе поводив?. – URL : https://www.youtube.com/watch?v=YrYDE1OTNkw 6. Три головні теорії психології виявилися містифікаціями. Навіщо вченим це було потрібно? Критичний аналіз статті за посиланням – URL *:*	П	ПР	*Обов'язкова* *Гапон Н. П.* Соціальна психологія: навчальний посібник. – С.100- 116. – http://um.co.ua/7/7-14/7-14548.html *Копець Л. В.* Класичні експерименти в психології /Л. Копець. – Київ : Києво-Могилянська академія, 2010. Р. 3, § 3.1. – 283 с. – URL *:* https://subj.ukr-lit.com/klasichni-eksperimenti-v-psixologi%d1%97-kopec-l-doslidzhennya-kognitivnogo-disonansu-l-festingera/ *Додаткова* *Bekiempis V.* What Philip Zimbardo and the Stanford Prison Experiment Tell Us About Abuse of Power, Newsweek, 4.08. 2015. – URL*:* https://www.newsweek.com/stanford-prison-experiment-age-justice-reform-359247	Опрацювати літературу. 5 год **Завдання (мах 10 балів).** Виконати презентацію (мін 5 слайдів) за матеріалами статтей (оберіть цікавий для себе науковий напрямок дослідження проблеми толерантності за посиланням: https://library.vn.ua/news-and-events/novini/listopad-2020/fenomen-

	https://www.radiosvoboda.org/a/29322955.html				tolerantnosti).
7 4 год	Тема 7. **Агресія: особистісні та соціальні детермінанти** **Поширеність аґресії та її види.** Фізична та вербальна (словесна) аґресія. Ворожа аґресія (скерована на заподіяння шкоди) та інструментальна (як засіб досягнення мети). Контактна (безпосереднє заподіяння шкоди різними знаряддями) та дистантна (застосування вогнепальної зброї тощо) аґресія. **Аналіз причин аґресії.** Протилежні погляди філософів на людську природу. Теорія інстинктивної аґресії (З.Фройд та К.Лоренц) та еволюційна психологія. Біологічні теорії (особливість діяльності нервових центрів мозку, генетичні та біохімічні чинники). **Психологічні теорії аґресії.** Класична теорія „фрустрація – аґресія (Дж.Доллард та Н.Міллер). Концепція заміщеної аґресії (Л.Берковіц). Відносна депривація та аґресивне реаґування. Аґресія як „вигідна" навичка досягання мети. Теорія соціального научіння аґресії. Класичні експерименти А. Бандури. Вплив сім'ї та середовища на аґресивність дітей. **Послаблення аґресії.** Ситуативні чинники, що провокують на аґресивні дії (біль, атакуюча поведінка, спека, тіснява). Посилення діяльності ЗМІ на прищеплення зразків просоціальної поведінки. Психотерапевтичні методи (катарсис) послаблення аґресії. Підхід, заснований на соціальному научінні.	Л	ПР відео	*Обов'язкова* *Гапон Н. П.* Соціальна психологія: навчальний посібник.– С.174- 180; 184-192. –URL : http://um.co.ua/7/7-14/7-14381.html *Додаткова* *Sorell D.A.* Workplace bullying: the lived experiences of educators// Journal of Bullying& Social Agression. – 16 mar 2020. – *URL :*http://sites.tamuc.edu/bullyingjournal/test-2/	Опрацювати літературу. 2,5 год
7 2 год	**Тема 7. .Агресія: особистісні та соціальні детермінанти** ***Запитання для дискусії:*** Що таке агресія, які її види розрізняють? Хто є авторами теорії інстинктивної агресії? Як розглядають природу агресії еволюційні психологи? Якими є чинники агресії в руслі біологічних теорій? Який зміст психологічної теорії фрустрації-агресії Дж. Долларда та Н.Міллера? Який зміст концепції заміщеної агресії Л.Берковіца?	П	ПР	*Обов'язкова* *Гапон Н. П.* Соціальна психологія: навчальний посібник.– С.174- 180; 184-192. –URL : http://um.co.ua/7/7-14/7-14381.html *Додаткова* *Sorell D.A.* Workplace bullying: the lived experiences of educators// Journal of Bullying& Social Agression. – 16 mar 2020. – *URL:* http://sites.tamuc.edu/bullyingjournal/test-2/ Знущання на робочому місці: історія про несприятливі	Опрацювати літературу. 2,5 год

	Що таке „відносна депривація”, чи впливає вона на агресивне реагування? Який зміст теорії соціального научіння агресії?			наслідки. – *URL:* https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4382139/ Pines A.M. Experiencing social psychology /Ayala M. Pines, Christina Maslach. – New York : McGraw-Hill, 2001. – P. 301–308.	
8 4 год	**Тема 8. Альтруїзм у міжособистісних взаєминах** **Альтруїзм як просоціальна поведінка та конструктивна взаємодія**. Поняття взаємодії та підходи до вивчення альтруїзму. Концепція альтруїзму як замаскованого егоїзму. Концепція альтруїзму як душевного чину людей. **Соціологічний та еволюційний підходи до пояснення альтруїзму.** Еволюційний підхід до пояснення альтруїзму Теорія жертовного альтруїзму (Д.Бараш). Теорія взаємності людських доброчинів (Р.Чалдіні). Порівняльний аналіз теорій альтруїзму. **Експериментальне вивчення диспозиційних та ситуатив-них чинників альтруїзму.** Критичні ситуації та кількість очевидців (Б. Латане і Дж. Дарлі). Надання допомоги та усвідомлювання критичності ситуації. Ситуаційні впливи: наслідування інших та дефіцит часу (Дж.Дарлі, Д. Бетсон). **Особистісні чинники надання допомоги.** Вплив поганого настрою на надання допомоги (Р.Чалдіні). Винятки з правила «поганий настрій – добрі справи» (В.Томпсон, К.Кауан і Д.Роузенхан). Хороший настрій та надання допомоги (Е. Айзен, Д. Доліньскі). Релігійність та просоціальна поведінка. Суб’єкти, що отримують допомогу (ґендерні особливості та схожість). Навчання альтруїзму. Подолання моральної ексклюзії.	Л		*Обов’язкова* *Гапон Н. П.* Соціальна психологія: навчальний посібник.– Львів:– С.158- 171. – URL : http://um.co.ua/7/7-14/7-14386.html *Додаткова* Cialdini, Robert & Schaller, Mark & Houlihan, Donald & Arps, Kevin & Fultz, Jim & Beaman, Arthur. (1987). Empathy-Based Helping: Is It Selflessly or Selfishly Motivated?. Journal of personality and social psychology. 52. P.749-58. – URL : 10.1037//0022-3514.52.4.749.	Опрацювати літературу. 5 год Підготуватися до МК
8 4 год	Тема 8. **Альтруїзм у міжособистісних взаєминах** ***Запитання для дискусії:*** 1. Що таке альтруїзм, які існують підходи до його вивчення? 2. Про що йдеться в концепції альтруїзму як замаскованого еґоїзму? 3. Які дві соціальні норми мотивують альтруїзм? 4. Як впливають на вияв допомоги ситуативні чинники, наприклад кількість очевидців ? Як впливає хороший настрій на надання допомоги (Е. Айзен, Д. Доліньскі)?	П		*Обов’язкова* Darley, J. M., & Batson, C. D. (1973). “From Jerusalem to Jericho”: A study of situational and dispositional variables in helping behavior. *Journal of Personality and Social Psychology, 27 (1),* 100–108. https://doi.org/10.1037/h0034449 *Додаткова* Isen, A.M., & Levin, P.F. (1972). Effect of feeling good on helping: cookies and kindness. *Journal of personality and social psychology, 21 3*, 384-8.	*Вправа.* Аналітична робота на занятті. Змістова оцінка лекції американської лідерки соціального руху Валрі Каур на платформі TED про любов як революційний

	5. Чи можна навчитися альтруїзму, що таке моральна інклюзія?				соціотерапевтичний проект у соціумі, що опановує соціальну лють. https://www.ted.com/talks/valarie_kaur_3_lessons_of_revolutionary_love_in_a_time_of_rage/transcript МК. Модульний тестовий контроль (див. ТМПП секція 6 у MOODLE). Max бал – 5
9 4 год	**Модуль ІІІ. ГЕНДЕРНІ ПРОБЛЕМИ ОСОБИСТОСТІ ЯК МАРКЕР СУЧАСНОСТІ** **Тема 9. Особистість та фройдівський психоаналіз** Есенціалістське розуміння статі у психоаналізі З. Фройда. Передісторія фройдових поглядів на стать: есенціалістські підходи у модерністській філософії та науці. Фройд про ідентифікацію дитини з батьками як головний механізм засвоєння статевої ролі. Комплекс Електри як жіноча протилежність до Едіпового комплексу. Критика універсалізації концепції Едіпового комплексу. Критика психоаналізу за піднесення до універсального комплексу Едіпа. Ґендерний аналіз трагедії «Антігона». Антігона як андрогінний суб'єкт, що демонструє етику турботи та етику справедливості. Ґендерний конфлікт. «Позитивний» психоаналіз жінки. Зв'язок жіночої психології та соціального контексту за К. Горні. Критика К. Ґілліґан фройдового концепту «неповноцінності жіночої моралі». Поняття Ю. Крістевої «Хора» як фемінний простір, що передує маскулінному Едіповому комплексу.	Л		*Обов'язкова:* Горні К. Втеча від жіночости. Комплекс чоловічости у жінок очима чоловіків та жінок. [Електронний реурс] / Незалежний культурологічний часопис «Ї». Маскулінність та фемінність. – 2003. Число 27. – С. 13–23. – Режим доступу: http://www.ji.lviv.ua/n27texts/horney1.htm Фройд З. Психологія сексуальності; пер. Є. В. Тарнавського / З. Фройд. – Харків : Фоліо, 2018. – С. 9–19. – 151 с. *Додаткова:* Гапон Н. «Антігона» в руслі філософської проблематики сучасності / Н. Гапон // Соціогуманітрані проблеми людини. – 2010. – № 5. – С. 34–37. Фройд З. Вступ до психоаналізу: пер. з нім. Петро Тарщук / З. Фройд. – Харків : КСД, 2015. – С. 7–15. – 480 с. Gilligan C. Looking Back to Look Forward: Revisiting In a Different Voice [Електронний ресурс] / C. Gilligan // Classics@ 9. – Washington : Center for Hellenic Studies, 2011. – URL: http://nrs.harvard.edu/urn-3:hlnc.essay:Gilligan.Looking_Back_to_Look_Forward.2011	Опрацювати літературу. 5 год Опрацювати літературу

9 2 год	Тема 9. **Особистість та фройдівський психоаналіз** ***Запитання для дисусії:*** 1. Якою є передісторія фройдових поглядів на стать: есенціаліські підходи у філософії та науці (Платон, Арістотель, Кант, Ніцше, Вайнінгер, Ломброзо тощо)? 2. Що пустулує Фройд про ідентифікацію дитини з батьками як головний механізм засвоєння статевої ролі? 3. Якими є статеві відмінності лібідозної енергії, розвитку Супер Его чоловіків та жінок у фройдизмі? 4. Що таке фемінність, маскулінність, андрогінність?	П		*Обов'язкова:* Гапон Н. Психологія ґендеру: навчальний посібник– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. – С. 36-46 с. *Додаткова:* Фройд З. Вступ до психоаналізу: пер. з нім. Петро Тарщук / З. Фройд. – Харків : КСД, 2015. – С. 7–15. – 480 с. Gilligan C. Looking Back to Look Forward: Revisiting In a Different Voice [Електронний ресурс] / C. Gilligan // Classics@ 9. – Washington : Center for Hellenic Studies, 2011. – URL: http://nrs.harvard.edu/urn-3:hlnc.essay:Gilligan.Looking_Back_to_Look_Forward.2011	**Завдання (мах 10 балів).** «Ґендерний фотоальбом» надається Мета: актуалізувати досвід ранньої ґендерної соціалізації та розвитку ґендерної ідентичності, здійснити рефлексію досвіду. У процесі цієї роботи у Вас буде можливість зрозуміти способи і механізми конструювання власної ґендерної ідентичності. Необхідні матеріали: світлини (1-2) з дитинства, які презентують ранні спогади про себе як дівчинку, або хлопчика. Орієнтовна схема опису світлини: 1. Чому саме ці світлини Ви обрали? 2. Яким чином воно презентує Вас як дівч. / хлопч.? 3. Пригадайте конкретну ситуацію Вашого фотографування

					та основні емоції. Ваше ставлення до ситуації та до себе? 4. Які люди дотичні до цієї ситуації? 5. Які конкретні очікування цих людей до Вас як дівч. / хлопч.? Як Ви про них дізналися?
10 4 год	Тема 10. **Особистість та її гендерні аспекти у юнгіанському психоаналізі та психотерапії** **Значення архетипів для процесу ґендерної ідентифікації особистості.** Юнґ про архетипи Аніми та Анімуса. Концепція архетипних явищ. Фемінність, маскулінність та андрогінність. Одяг як маркер психологічної статі. **Застосування архетипів у юнгіанській психотерапії.** Психотерапія сімейних пар. Психотерапія сімейних пар Поллі Янґ-Ейзендрат. Посттравматична психотерапія Клариси Пінколи Естес. Жіночі архетипи у міфах та легендах. Юнгіанський аналіз «чарівничих казок» Гансом Дікманном. **Метафори «маскулінного» та «фемінного» у психотерапевтичному дискурсі**. Кайнорестичний інстинкт як противага фройдівському поняттю «лібідо». Глобальність розуміння фемінного у плеромотерапії. Стать в андрогін-аналізі. Стратегії взаємодії екзистенціальної чоловічості та жіночості: «екзистенціальний сексизм», «екзистенціальний гермафродитизм» та «екзистенційний андрогінізм».	Л	Презентація, відеоматеріали	*Обов'язкова:* Гапон Н. Психологія ґендеру : навчальний посібник– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. – С. 58-72. Танасійчук О. М. Психологічний зміст ґендерної специфіки архетипів / О. М. Танасійчук // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Психологічні науки. – 2013. – Вип. 2. – С. 38–41. *Додаткова:* Естес К. П. Жінки, що біжать з вовками. Жіночий архетип у міфах і легендах: пер. Наталя Валевська / К. П. Естес. – Київ : Yakaboo Publishing, 2019. – С. 3–10.– 480 с. Starr C.R. Sandra Bem's Gender Schema Theory After 34 Years: A Review of its Reach and Impact / C.R. Starr, E.L. Zurbriggen //Sex Roles. – 2017. – № 76. – P. 566–578.	Опрацювати літературу. 5 год
10 2 год	Тема 10. **Особистість та її гендерні аспекти в юнгіанському психоаналізі** ***Запитання для дискусії:*** В чому сутність підходу до статі в юнгіанському психоаналізі? Які основні положення Юнга про архетипи Аніми та Анімусу? Яким є застосування юнгіанського концепту андрогінності	П	Дослідні завдання, тест	*Обов'язкова:* Гапон Н. Психологія ґендеру: навчальний посібник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. – С. 58-72. Toub G. S. Jung and Gender: Masculine and Feminine Revisited / Gary S. Toub //The Jung Page. Reflections on Psychology. Culture and Life. – 2013.– 27 October. *Додаткова:* The Adventure of Being Human: Beyond the Myth	*Вправа.* Написання есею (1-1,5 сторінки) на тему "Якщо б я на один день побула (побув) чоловіком (жінкою)". Мета

	в теорії ґендерних ролей С. Бем? Які приклади застосування архетипів у юнґіанській психотерапії Ви знаєте? .			of Biological Salvation with Polly Young-Eisendrath //The C G Jung Institute of Chicago. – 2021. – 27 August. – URL: https://jungchicago.org/blog/the-adventure-of-being-human-beyond-the-myth-of-biological-salvation/	–дослідження обмежень самоактуалізації ґендерної ролі. Після цього проводять групову дискусію та з'ясовують: наскільки виокремлені властивості особистості співпадають з ґендерними стереотипами маскулінності/фемінності.
11 4 год	Тема 11. **Особистість: проблеми тілесності та мовлення** Концепція «другої статі» С. де Бовуар. Андроцентризм наукового дизайну модерн культури та науки. Аналіз основних положень культової праці «Друга стать». Ґендерні стереотипи та їхні різновиди за змістом. Фейсизм. Ґендерна роль. Мова та ґендерночутливе мовлення. Основні ідеї праці Л. Іріґарей «Дзеркало іншої жінки» («Speculum de l'autre femme»). Концепція ґендерних мовних моделей, які позначають «домінування» у мовленні чоловіків і «суб'єктивність» у мовленні жінок. Фемінітиви у мові та їхнє значення для розвитку суб'єктивності жінки. Мовленнєвий сексизм та його ознаки. Менсплейнінг та фемсплейнінг. Формування ґендеру у мові. Основні ідеї праці Г. Сіксу «Сміх Медузи» («The Laugh of the Medusa»). Долання дефіцитарного стилю жіночого мовлення. Долання стильової дефіцитарності жіночого мовлення. Р. Лакофф про соціолект та ґендерлект. Ґендерномарковане спілкування. Підходи («відмінностей», «динамічний») до спілкування. Д. Таннен – прибічниця підходу «відмінностей». Відмінності інтернет-комунікації (Ґ. Ві). Динамічний підхід до	Л	Презентація, відеоматеріали	*Обов'язкова:* Гапон Н. Психологія ґендеру: навчальний посібник– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. – С. 58-72. Lakoff R. T. Language and Woman's Place: Text and Commentaries. Ed. by Mary Bucholtz / Robin Tolmach Lakoff // Historiographia Linguistica. – Oxford : Oxford University Press, 2006. – № 33. – P. 244–250. Sczesny S. Self-presentation in Online Professional Networks: Men's Higher and Women's Lower Facial Prominence in Self-created Profile Images / S. Sczesny, M. C. Kaufmann // Frontiers in Psychology. – 2018. – Volume 8. – P. 1–8. *Додаткова:* Гапон Н. Особливості ґендерного мовлення та комунікації як проблема постструктуралістських студій / Н. Гапон // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». – 2017. – Випуск 6. – Том 1. – С. 19–23. Mohindra V. Gender Communication: A Comparative Analysis of Communicational Approaches of Men and Women at Workplaces / V. Mohindra & S. Azhar // IOSR Journal of Humanities and Social Science. – 2012. – No 2. –P. 18–27. – URL: https://www.iosrjournals.org/iosr-jhss/papers/Vol2-issue1/D0211827.pdf	Опрацювати літературу. 5 год

	ґендерного мовлення.				
11 2 год	Тема 11. **Особистість: проблеми тілесності та мовлення** ***Запитання для дискусії:*** Чи правою є Сімона де Бовуар, що жіноча анатомія є долею?. Дискусія після перегляду відеосюжету. – URL : https://www.ted.com/talks/alice_dreger_is_anatomy_destiny?language=uk) Які наслідки переважання комунікацій у соціальних мережах для майбутнього статей? Дискусія після перегляду відеосюжету лекції Джоанна Блейклі «Соціальні медіа та кінець статі». – URL : https://www.ted.com/talks/johanna_blakley_social_media_and_the_end_of_gender?language=uk&subtitle=uk	П	Презентація, відеоматеріали	Обов'язкова: Гапон Н. Психологія ґендеру: навчальний посібник– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. – С. 58-72. Sczesny S. Self-presentation in Online Professional Networks: Men's Higher and Women's Lower Facial Prominence in Self-created Profile Images / S. Sczesny, M. C. Kaufmann // Frontiers in Psychology. – 2018. – Volume 8. – P. 1–8.	*Вправа.* Написання критики на статтю О. Смірнова "Як креатив навколо #metoo створює нове покоління чудовиськ". – URL: https://biz.nv.ua/ukr/experts/noviy-simvol-ruhu-metoo-shcho-ne-tak-zi-statuyeyu-meduzi-z-golovoyu-perseya-ostanni-novini-50118260.html
12 4 год	Тема 12. **Особистісна атракція та проблеми аб'юзивних стосунків** Атракція, афіліація, антиципація взаємодії. Міжгендерна перцепція та перцептивні механізми. Поняття атракції та афіліації. Остракізм. Антиципація взаємодії. Ефект ореолу. Ефект „простого перебування в полі зору". Експерименти з дослідження стереотипу фізичної привабливості. Фізична привабливість та феномен „відповідності зовнішнім даним партнера". Культурні детермінанти фізичної привабливості. Визначальні чинники тривалості-короткочасності атракції. Дослідження асоціативна симпатії та антипатії. Любов та прив'язаність. Концепція любовних взаємин Р. Стернберга. Теорії Дж. Джайлза: сексуального потягу, вразливості, турботи про кохання. Прив'язаність та її типи. Основні компоненти копінг-поведінки у людей з різними типами прив'язаностей. Аб'юзивні стосунки. Поняття аб'юзу та його психологічних типів. Нарцисична особа аб'юзера.	Л	Презентація, відеоматеріали	*Обов'язкова:* Гапон Н. Соціальна психологія : навчальний посібник– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – С. 200-209. Giles J. Naked Love: The Evolution of Human Hairlessness /James Giles //Biological Theory. – 2010. – № 5. – P. 326–336. *Додаткова:* Фромм Е. Мистецтво любити; перекладач Віра Кучменко / Е. Фромм. – Київ : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. – С. 3–9. – 192 с. Hapon N. Ontological security of an individual: attachment styles and coping strategies /N. Hapon, A. Vovk, I. Snyadanko, L. Fedyna // Journal of Education Culture and Society – 2021. – Vol. 12. – № 2. – P. 317–329. – – URL: https://doi.org/10.15503/jecs2021.2.317.329	Опрацювати літературу. 5 год Підготуватися до МК

	Особистісні реакції на аб'юзивні стосунки. Зміни людських взаємин у сучасну добу.				
12 2 год	Тема 12. **Особистісна атракція та проблеми аб'юзивних стосунків** Запитання для дискусії Які чинники досліджувалися психологами, що впливають на атракційні взаємини? Які ґендерні та культурні детермінанти фізичної привабливості? У чому сутність концепції любовних взаємин Р. Стернберга? Які ознаки та причини аб'юзу?	П	Дослідні завдання, тест	*Обов'язкова:* Гапон Н. Соціальна психологія: навчальний посібник– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – С. 200-209. Giles J. Naked Love: The Evolution of Human Hairlessness /James Giles //Biological Theory. – 2010. – № 5. – P. 326–336. *Додаткова:* Фромм Е. Мистецтво любити; перекладач Віра Кучменко / Е. Фромм. – Київ : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. – С. 3–9. – 192 с. Hapon N. Ontological security of an individual: attachment styles and coping strategies /N. Hapon, A. Vovk, I. Snyadanko, L. Fedyna // Journal of Education Culture and Society – 2021. – Vol. 12. – № 2. – P. 317–329. – – URL: https://doi.org/10.15503/jecs2021.2.317.329	*Вправа.* Розмисли над ситуаціями. Варіант 1. Що ви знаєте про онлайн насильство? Розмова про нього після перегляду лекції Е. Джад на платформі TED. – URL: https://www.ted.com/talks/ashley_judd_how_online_abuse_of_women_has_spiraled_out_of_control?language=uk Варіант 2. Що цікавого про працю, кохання, материнство Ви збагнули після прослуханого інтерв'ю із суперзіркою тенісу Сереною Вільямс? – URL: https://www.ted.com/talks/serena_williams_gayle_king_on_tennis_love_and_motherhood?language=uk **Тестове завдання** в MOODLE (Психологія

					гендеру), секція 4.)
13 4 год	МОДУЛЬ 4 : СОЦІАЛЬНІ РОЛІ ТА ІДЕНТИЧНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ У СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ ТА КОГНІТИВНО-ПОВЕДІНКОВІЙ ПСИХОЛОГІЇ Тема 13**. Соціально-психологічні проблеми чоловічих ролей** Соціально-психологічні проблеми ґендеру з позицій соціальної психології. Основні позиції праці Шон Берн «Ґендерна психологія». Соціальні експектації стосовно ґендерних ролей. Фундаментальна помилка атрибуції у пізнанні протилежної статі. Дослідження проблем чоловічих ролей. Мішель Фуко та його концепція «нормативізації». Гейзинг. Булінґ. Традиційні чоловічі норми (успішності/статусу; фізичної, емоційної, розумової твердості; антижіночності). Похідні недотримання норм: напруження, стрес та внутрішній конфлікт. Концепція чоловічої множинної мужності. Дослідження значення ідеалізованої маскулінності у психології політики. Ґендерний вимір культури у концепції Ґерта Гофстеде. Результати емпіричних досліджень Гофстеде. Відмінності уявлень між мужніми та жіночими культурами щодо сім'ї, школи та роботи.	Л	Презентація, відеоматеріали	*Обов'язкова:* Гапон Н. Психологія ґендеру : навчальний посібник– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. – С. 58-72. Гапон Н. Основні концептуальні ідеї Мішеля Фуко з позицій сучасної психології / Н. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. – 2022. – Вип. 12. – С. 23–30. – Режим доступу: http://psy-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/12_2022/3.pdf Vescio T. K. Hegemonic masculinity predicts 2016 and 2020 voting and candidate evaluations / T. K. Vescio, N. E. C. Schermerhorn // Proceedings of the National Academy of Sciences of the USA. – 2021. – Jan. 12. – V. 118 (2). *Додаткова:* Arrindell W. A. Higher levels of masculine gender role stress in masculine than in feminine nations: A thirteen-nations study / W. A. Arrindell, S. van Well, A. M. Kolk, D. P. H. Barelds, T. P. S. Oei, P. Y. Lau & Cultural Clinical Psychology Study Group // Cross-Cultural Research: The Journal of Comparative Social Science. – 2013. – 47(1). – P. 51–67.	Опрацювати літературу. 5 год
13 2 год	Тема 13. **Соціально-психологічні проблеми чоловічих ролей** Запитання для дискусії 1. Що таке інверсія ролей? 2. Яке Ваше ставлення до думки Ф. Зімбардо, що справжні чоловіки на грані вимирання (обговорення його лекції). – Режим доступу до ресурсу: https://www.ted.com/talks/zimchallenge?language=uk 3. Чи варто приймати радикальний закон про покарання за насилля у сім'ях? Перегляньте відео. – URL: https://www.ted.com/talks/laura_l_dunn_it_s_time_for_the_law_to_protect_victims_of_gender_violence?language=uk 4. Чому ґендерна рівність - це добре для всіх, і для	П	Дослідні завдання, тест	*Обов'язкова:* Гапон Н. Психологія ґендеру : навчальний посібник– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. – С. 58-72. Vescio T. K. Hegemonic masculinity predicts 2016 and 2020 voting and candidate evaluations / T. K. Vescio, N. E. C. Schermerhorn // Proceedings of the National Academy of Sciences of the USA. – 2021. – Jan. 12. – V. 118 (2). Додаткова: Arrindell W. A. Higher levels of masculine gender role stress in masculine than in feminine nations: A thirteen-nations study / W. A. Arrindell, S. van Well, A. M. Kolk, D. P. H. Barelds, T. P. S. Oei, P. Y. Lau & Cultural Clinical Psychology Study Group // Cross-Cultural Research: The Journal of Comparative Social Science. – 2013. –	*Вправа.* Розмисли над ситуаціями. Варіант 1. Чому хлопці надають перевагу чоловічій дружбі, ніж дружбі з дівчатами? Перегляд відео-лекції психолога Ф. Зімбардо на тему соціальної напруженості хлопців. – URL:

	чоловіків також? Дискусія після перегляду лекції М. Кіммеля – URL: https://www.ted.com/talks/michael_kimmel_why_gender_equality_is_good_for_everyone_men_included?language=uk			47(1). – P. 51–67.	: https://www.ted.com/talks/zimchallenge#t-134923 Варіант 2. Чому показники трьох соціально неприйнятних рис — макіавеллізм, нарцисизм і психопатія (т.з. "Темна тріада") є вищими у чоловіків, ніж у жінок? Проаналізуйте статтю. – URL: https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1073191113514105
13 4 год	Тема 14. **Соціально-психологічні проблеми жіночих ролей в соціокультурі** Соціально-рольова теоріяі Еліс Іглі. Соціальна, ґендерна ролі, ґендерна соціалізація. Чинники виникнення ґендерних відмінностей у соціальній поведінці. Теорія відповідності (сумісності) ролі (role congruity theory). Професійні стереотипи стосовно жінок. Стереотип жіночої інтелектуальної меншості. Вразливість до стереотипу. Стереотип «скляної стелі» та її різновиди. Пріоритені жіночі соціальні образи. Конфлікт материнської та професійної ролі: психологічні ефекти та їхнє розв'язання. Ґендерні соціально-психологічні стереотипи. Внутрішньогруповий фаворитизм. Конформізм. Лонгітюдні дослідження специфіки змін жіночих ролей (А. Іглі та ін. 2021). Інституційна підтримка стереотипів та наслідки. Жіночий ейджизм. Сучасні зміни жіночих ролей. Самоефективність та рольова поведінка.. Вимушене дистанціювання від родинної ролі. Маскулінізація жіночої гендерної ролі.	Лекція	Презентація, відеоматеріали	*Обов'язкова:* Гапон Н. Розв'язання дилеми громадське/приватне: активізація діяльності українських жіночих організацій / Н. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія політико- філософські студії. – 2017. – Вип. 10. – С. 110-114. Gupta P. Work–life conflict and burnout among working women: a mediated moderated model of support and resilience / P. Gupta, S. Srivastava. // International Journal of Organizational Analysis. – 2021. – С. 629–655. Додаткова Eagly A. H. Gender stereotypes have changed: A cross-temporal meta-analysis of U.S. public opinion polls from 1946-2018. / A. H. Eagly, C. Nater, D.I. Miller, M. Kaufmann & S. Sczesny // American Psychologist. – 2020. – № 75. – С. 301–315. Гапон Н. Психологія ґендеру: навчальний посібник– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. – С. 58-72.	Опрацювати літературу. 5 год

	Перспективи посилення жіночої соціально-громадської ролі: провина та відповідальність.				
14 2 год	Тема 14. **Соціально-психологічні проблеми жіночих ролей в соціокультурі** Запитання для дискусії Чим обумовлені сучасні зміни жіночих ролей: маскулінізація (соціальна експансивність, надмірна змагальність за лідерство), крайня фемінізація (пасивність та бажане узалежнення від суб'єктів підтримки)? Чому так мало жінок-лідерок? Аналіз лекції Ш. Сандберг. – Режим доступу: https://www.ted.com/talks/sheryl_sandberg_why_we_have_too_few_women_leaders?language=uk Чи треба виховувати хоробрість у дівчат? (Дискусія після лекції К. Пола. – Режим доступу: https://www.ted.com/talks/caroline_paul_to_raise_brave_girls_encourage_adventure?language=uk Чи соціальна лють жінок є джерелом змін? Аналізуймо лекцію феміністки на TED-платформі – URL : https://www.ted.com/talks/chimamanda_ngozi_adichie_we_should_all_be_feminists#t-595789 Чи усім нам варто бути феміністами? Дискусія після перегляду лекції Ч. Н. Адічі https://www.ted.com/talks/chimamanda_ngozi_adichie_we_should_all_be_feminists?language=uk	П	, тест	*Обов'язкова:* Гапон Н. Розв'язання дилеми громадське/приватне: активізація діяльності українських жіночих організацій / Н. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія політико- філософські студії. – 2017. – Вип. 10. – С. 110-114. Gupta P. Work–life conflict and burnout among working women: a mediated moderated model of support and resilience / P. Gupta, S. Srivastava. // International Journal of Organizational Analysis. – 2021. – С. 629–655. *Додаткова* Eagly A. H. Gender stereotypes have changed: A cross-temporal meta-analysis of U.S. public opinion polls from 1946-2018. / A. H. Eagly, C. Nater, D.I. Miller, M. Kaufmann & S. Sczesny // American Psychologist. – 2020. – № 75. – С. 301–315. Гапон Н. Психологія ґендеру : навчальний посібник– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. – С. 58-72.	*Вправа.* Розмисли над ситуацією. Як уникнути полюсів фемінності-маскулінності у соціалізації дівчаток через відеоігри? (на основі аналізу TED теми: «Чому б не зробити відео ігри для дівчаток?» (Why not make video games for girls?). – Режим доступу до ресурсу: https://www.ted.com/talks/brenda_laurel_on_making_games_for_girls/transcript
14 4 год	Тема 15. **Особистість: проблеми соціалізації та ідентичності** Теорії соціального конструювання ґендеру. Теорія природної взаємодоповнювальності ролей Т. Парсонса та Р. Бейлса. Теорія „категоризації за ознакою статі" (драматургічного інтеракціонізму) Е. Гофмана. Ґендерний дисплей. Соціальні експектації, стигматизація. Ґендерний конфлікт, інфантилізм, дефіцит та атрофія ролі. Поняття ґендерної ідентичності. Концепція ґендерної ідентичності Дж. Столлера. Структура, види та розвиток ґендерної ідентичності. Ґендер та сексуальність. Теорія ґендерних схем у формуванні ґендерної ідентичності та концепція психологічної андрогінії (С. Л. Бем) Когнітивний підхід до розуміння психологічної	Л	Презентація, відеоматеріали	*Обов'язкова:* Бем С. Л. Маскулінність-фемінність. Про статеву диференціацію / С. Л. Бем [Електронний реурс] / Незалежний культурологічний часопис «Ї». Маскулінність та фемінність. – 2003. Число 27. – Режим доступу: http://www.ji.lviv.ua/n27texts/bem.htm Гапон Н. «The Posthuman» Р. Брайдотті: аналіз теорії критичного постгуманізму / Н. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія філософські науки. – 2022. – Вип. 26. – С. 34–41. Braidotti R. Punk women and riot grrls / R. Braidotti // Performance philosophy. – 2015. – Vol. 1. – P. 239-254. – Режим доступу: https://www.performancephilosophy.org/journal/article/view	Опрацювати літературу. 5 год

	природи засвоєння ґендерної ролі. Розвиток ґендерної ідентичності та етапи. Багаторівнева модель ґендеру в рамках кросс-гендерного підходу. Постсучасні міждисциплінарні теорії ґендерної ідентичності. Дж. Батлер: перформативна теорія ґендерної ідентичності. Множинність образу людини та ідентичності в добу постсучасності (Р. Брайдотті).			/32/64 *Додаткова:* Іванченко С. Багатовимірна модель гендера/ С. Іванченко // Соціальна психологія. – 2007. – № 4. – С. 157-173. Гапон Н. П. Життєсвіт людини та групова ідентичність у міждисциплінарній оптиці / Н. Гапон // Габітус. – 2021. – Випуск 24. – Том 2. – С. 130–134. – Режим доступу: https://doi.org/10.32843/2663-5208.2021.24.2.23 Гапон Н. Психологія ґендеру : навчальний посібник– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. – С. 58-72.	
15 2 год	Тема 15. **Ґендерні проблеми соціалізації, ідентичності** Запитання для дискусії Які є інститути та агенти соціалізації? Яким є розуміння Столлером ґендеру та ґендерної ідентичності? У чому сутність концепції психологічної андрогінії С. Бем? У чому сутність теорії «категоризації за ознакою статі» (драматургічного інтеракціонізму) І. Гофмана? Які є ґендерні дисгармонії? У чому сутність багаторівневої моделі ґендерної ідентичності у руслі крос-гендерного підходу? У чому сутність концепції «перформенсу статі» Дж. Батлер та концепції множинної ідентичності Брайдотті?	П	Дослідні завдання,	*Обов'язкова:* Бем С. Л. Маскулінність-фемінність. Про статеву диференціацію / С. Л. Бем [Електронний реурс] / Незалежний культурологічний часопис «Ї». Маскулінність та фемінність. – 2003. Число 27. – Режим доступу: http://www.ji.lviv.ua/n27texts/bem.htm Гапон Н. «The Posthuman» Р. Брайдотті: аналіз теорії критичного постгуманізму / Н. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія філософські науки. – 2022. – Вип. 26. – С. 34–41. Braidotti R. Punk women and riot grrls / R. Braidotti // Performance philosophy. – 2015. – Vol. 1. – P. 239-254. – Режим доступу: https://www.performancephilosophy.org/journal/article/view/32/64 *Додаткова:* Іванченко С. Багатовимірна модель гендера/ С. Іванченко // Соціальна психологія. – 2007. – № 4. – С. 157-173. Гапон Н. П. Життєсвіт людини та групова ідентичність у міждисциплінарній оптиці / Н. Гапон // Габітус. – 2021. – Випуск 24. – Том 2. – С. 130–134. – Режим доступу: https://doi.org/10.32843/2663-5208.2021.24.2.23 :Гапон Н. Психологія ґендеру : навчальний посібник– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. – С. 58-72.	**Завдання (мах 10 балів).** Дослідження явища "фейсизму". Мета – аналіз вияву явища "фейсизму" у ЗМІ. Для оформлення презентації (мін 5 слайдів) оберіть газету, ілюстрований журнал для загального або професійного кола читачів. Окресліть назву, журналу/ газети, можливо рубрику та час (тиждень, два-сім номерів, 2-10 годин тощо спостереження). Покажіть світлини та опишіть

					виявлений фейсизм.
16 4 год	Тема 16. Тенденції розвитку психології особистості Методологічні проблеми психології сучасності Проблема ідентичності / номадизму людини постсучасності. Номадичний модус існування сучасної людини (Р. Брайдотті). Методологічна концепція «диференційної різноманітності» (Ж. Дельоз, П.-Ф. Ґваттарі). Трансформації життєсвіту людини та перспективи психологічних досліджень.	Л	ПР	*Обов'язкова* Гапон Н. П. Теоретико-методологічні проблеми психології: навч. посіб. / Н. П. Гапон. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – С. 145-167. – 180 с. Гапон Н. Філософія постструктуралізму Ж. Дельоза: перспективи теоретизування про ґендер / Н. Гапон // Актуальні проблеми філософії та соціології. – 2017. – № 16. – С. 19–21. – Режим доступу до ресурсу: http://www.apfs.in.ua/v16_2017/8.pdf) Титаренко Т. М. Психологічні практики конструювання життя в умовах постмодерної соціальності : монографія / Т. М. Титаренко, О. М. Кочубейник, К. О. Черемних ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Київ : Міленіум, 2014. С. 45–62. – 206 с. *Додаткова* Гапон Н. П. «The posthuman» Розі Брайдотті: аналіз теорії критичного постгуманізму / Н. П. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія філософські науки. – 2022. – Вип. 29. – С. 101–107. – Режим доступу: https://doi.org/10.30970/PHS.2022.29.11. Hapon N. P. The socio-ontological aspectof nomadism analysis : the lifeworldof a human and a family / N. P. Hapon, A. F. Karas // Philosophical and methodological challenges of the study of modern society : collec. monog.; T. V. Andrushchenko, Z. M. Atamaniuk, Ye. R. Borinshtein, etc. – Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. – P. 109–128. Bauman Z. Retrotopia / Z. Bauman. – Warszawa : Wydawnictwo naukowe PWN SA, 2018. – C. 5–7.– 280 s. Braidotti R. Patterns of Dissonance: A Study of Women and Contemporary Philosophy / R. Braidotti. – Cambridge : Polity Press, 1991. – C. 6–10. – 326 p. Osbeck L. Science, Values, and Persons / L. Osbeck //Values in Psychological Science: Re-imagining Epistemic Priorities at a New Frontier. Cambridge: Cambridge University Press. 2018. – P. 11–40. – 142 p. – URL: doi:10.1017/9781316471302.003	Опрацювати літературу. 5 год **Підготуватися до МК** 5.

16 2 год	Тема 16. **Тенденції розвитку психології особистості** Запитання для дискусії : 1. Як ви охарактеризуєте психологію особистості в час постмодерності? 2. Що означає культивування принципу «методологічного сумніву»? 3. Які причини змін предмета психології особистості? 4. Що таке культурна вкоріненість особи? 5. Які стереотипи та упередження мають сьогодні негативні наслідки у реальному світі . Дискусія після огляду лекції Bloom Paul. Can prejudice ever be a good thing? At TEDSalon NY2014– URL : https://www.ted.com/talks/paul_bloom_can_prejudice_ever_be_a_good_thing/transcript 6. Що таке феномен „справедливого світу”, які його наслідки для просоціальної поведінки? Реакція на міні-лекцію Дена Аріелі «Наскільки справедливим ми хочемо бачити світ? Ви будете здивовані». – URL : https://www.youtube.com/watch?v=2tCcoSRZqVY	П	ПР відео	Обов’язкова Гапон Н.П. Теоретико-методологічні проблеми психології: навч. посіб. / Н. П. Гапон. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – С. 145-167. – 180 с. Гапон Н. Філософія постструктуралізму Ж. Дельоза: перспективи теоретизування про ґендер / Н. Гапон // Актуальні проблеми філософії та соціології. – 2017. – № 16. – С. 19–21. – Режим доступу до ресурсу: http://www.apfs.in.ua/v16_2017/8.pdf) Титаренко Т. М. Психологічні практики конструювання життя в умовах постмодерної соціальності : монографія / Т. М. Титаренко, О. М. Кочубейник, К. О. Черемних ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Київ : Міленіум, 2014. С. 45–62. – 206 с. Додаткова Гапон Н. П. «The posthuman» Розі Брайдотті: аналіз теорії критичного постгуманізму / Н. П. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія філософські науки. – 2022. – Вип. 29. – С. 101–107. – Режим доступу: https://doi.org/10.30970/PHS.2022.29.11. Hapon N. P. The socio-ontological aspectof nomadism analysis : the lifeworldof a human and a family / N. P. Hapon, A. F. Karas // Philosophical and methodological challenges of the study of modern society : collec. monog.; T. V. Andrushchenko, Z. M. Atamaniuk, Ye. R. Borinshtein, etc. – Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. – P. 109–128. Bauman Z. Retrotopia / Z. Bauman. – Warszawa : Wydawnictwo naukowe PWN SA, 2018. – С. 5–7.– 280 s. Braidotti R. Patterns of Dissonance: A Study of Women and Contemporary Philosophy / R. Braidotti. – Cambridge : Polity Press, 1991. – С. 6–10. – 326 p.	*Вправа.* Розмисли над ситуаціями. Про що йдеться в теорії соціальної ідентифікації Г. Тешфела? Чому прийняття Голокосту, на думку Тешфела, більшістю людей було неправильним? https://www.ted.com/talks/paul_bloom_can_prejudice_ever_be_a_good_thing/transcript Чи соціальна лють жінок є джерелом змін? Переосмислення лекції феміністки на TED-платформі – URL : https://www.ted.com/talks/chimamanda_ngozi_adichie_we_should_all_be_feminists#t-595789 **МК в MOODLE**